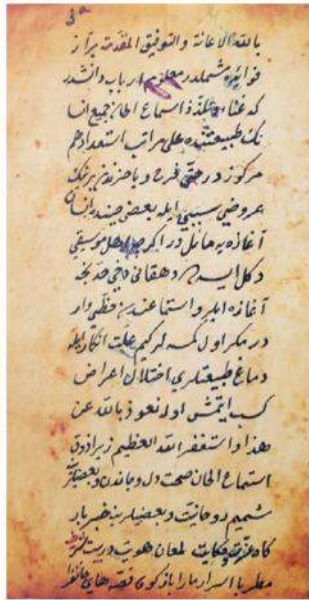

Son Mevlevi şeyhinin musiki yazmaları hazinesi

Abdülbâki Nâsır Dede ardında, bir tür musiki teorisi kitabı olan 'Tedkik ve Tahkik' ve kendi geliştirdiği notalama sistemine örnekler verdiği 'Tahririyetü'l Musiki' yazmalarını bıraktı.

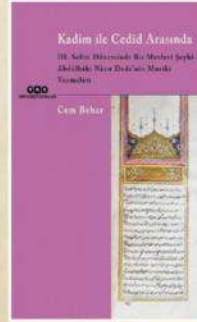

■ Osmanlı-Türk musikisi üzerine çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Cem Behar'ın tarihçiliğin sınırlarını aşan çalışmalarına bir yenisi daha eklendi. Behar'ın Yenikapı Mevlevihane'sinin

son şeyhi olan, ardında geleneksel Türk-Osmanlı musikisi üzerine miras bıraktığı hazine değerindeki eserleriyle de bilinen Abdülbâki Nâsır Dede'nin musiki yazmalarını incelediği 'Kadim ile Cedid Arasında' kitabı Yapı Kredi Yayınları tarafından okura sunuldu. Bahar eserde, Abdülbâki Nâsır Dede'nin yapıtları üzerinden dönemin musiki anlayışını, icra yöntemlerini, arka planda yaşanan toplumsal-siyasi gelişmelerin ve geleneksel kadim ilimlere sirayet eden yeniliklerin musikiye etkisini inceliyor.

Kitabın arka kapağında Abdülbâki Nâsır Dede şu bilgilerle tanıtılıyor: "İstanbul'un Yenikapı Mevlevihanesi şeyhlerinden Abdülbâki Nâsır Dede (1765-1821; şeyhliği 1804-1821) 1794

ile 1796 yılları arasında geleneksel Osmanlı/Türk musikisiyle ilgili çok önemli iki eser kaleme almıştır. Bunların ilki bu musikinin kullandığı perdeleri listeleyen, bunların nasıl duyurulacağını gösteren, usûlleri, makam ve terkipleri sıralayıp açıklayan ve musiki icrası hakkında bazı faydalı bilgiler de içeren bir tür musiki teorisi kitabı olan "Tedkik ve Tahkik"le birlikte onun kısa bir ilâvesidir (yani Zeyl). İkincisi ise kendi geliştirdiği bir notalama sistemini açıkladıktan sonra buna örnek olmak üzere yeni bestelenmiş birkaç musiki eserini notaya aldığı risaledir ve "Tahririyetü'l Musiki" [Musikinin Yazıyla İfadesi] başlığını taşır. Bu eser genellikle "Tahririye" olarak bilinir. Yani Abdülbâki Nâsır Dede bir yandan müziğin teorisiyle uğraşırken, diğer yandan da eser besteleyip musiki icra etmiş (kendisi neyzen, Yenikapı Mevlevihanesi'nde neyzenbaşılık yapmıştı) ve bu icranın kâğıda dökülmesini sağlayacak bir notalama sistemi geliştirmiştir." -KARAR

448 Sayfa-67 TL